

FACE ORGANVM!

16

oktober 2019

Ars organi Sloveniae

Vsebina / Contents

Umetnost v bogočastni službi - orgle /
Art at the Service of the Liturgy - Organ (1908) [3]

Petar Nakić (Pietro Nacchini)- seznam 170-ih tiskanih in spletnih virov /
- a list of 170 printed and on-line sources [11]

Naslovnica / Cover: Izola, Marija Alietska. (jd)

ECCE ORGANVM!

Obvestila Ars organi Sloveniae

ISSN 2463-9397

16 - oktober 2019

<http://glej.orgle.si/>

Izdaja Društvo Jarina Bohinj
Pripravil in uredil Jurij Dobravec

Besedilo, ilustracije in oblika so avtorske. Upo-
raba dovoljena samo po predhodnem dovoljenju.

www.arsors.org

Umetnost v bogočastni službi – orgle

Janez Flis, 1908

Med vsemi drugimi glasbenimi inštrumenti, ki so jih tekom stoletij rabili pri službi božji in ki jih je cerkev vsaj trpela, ne dosega nobeden svojega namena tako popolnoma, kakor orgle. Mozart jih imenuje “kraljico inštrumentov”. Orgle v sedanji dovršenosti res mnogo pomorejo k večji časti božji, ker dvigujejo srca vernikov k Bogu in vzbujajo svete misli in sveta čustva. — Zgodovina orgel pa je malo jasna in malo zanesljivega vemo o njihovem početku. Da o prvi zgodovini tega inštrumenta vemo tako malo gotovega, temu je nekoliko vzrok tudi to, da dajo stari pisatelji raznim glasbenim inštrumentom enaka imena; nekatere zovejo tudi “organum”, kar pa nikakor ne pomenja današnjih orgel ali vsaj ne v taki obliki, kakoršno imajo zdaj.

Grška beseda “organum” pomenja vsako orodje, ki se ga poslužuje človek pri svojih ročnih delih. Pozneje pa je ta beseda pomenjala vse glasbene inštrumente v obče. Sveti Avguštín pravi: ‘Organa dicuntur omnia instrumenta musicorum. Non solum illud organum dicitur; quod grande est et inflatur foilibus, sed quidquid aptatur ad cantilenam et corporeum est, quo instrumento utitur, qui cantat, organum dicitur.’ (In psi. 56. n. 6). Nekaterim se zdi

Janez Flis (1841 – 1919) je bil duhovnik in umetnostni zgodovinar, ki je od leta 1898 do svoje smrti služboval kot generalni vikar ljubljanske škofije. Knjigo *Umetnost v bogočastni službi* (1908) je sestavil na osnovi predavanj v bogoslovnem semenišču. V njej je s strokovnega in praktičnega stališča obdelal cerkveno opremo in z njo povezane cerkvene predpise ter rabo. Poglavlje o orglah objavljamo v spomin 100 letnice smrti.

verjetno, da je bil svetopisemski organum podoben našim orglam in prisojajo iznajdbo orgel Hebrejcem, Grkom ali Egipčanom. Toliko pa je gotovo, da so se razvijale orgle v sedanjem pomenu le počasi, morebiti v tisočletjih. Kako so se razvijale od stopinje do stopinje, tega pa nam ni ohranila zgodovina, ker nekatere iznajdbe so začetkom jako neznatne in malo se more misliti, da bi se iz njih izcimilo kaj posebnega; torej se nikomur ne zdi vredno, da bi se posamezne izpremembe zapisovale in ohranjevale prihodnosti.

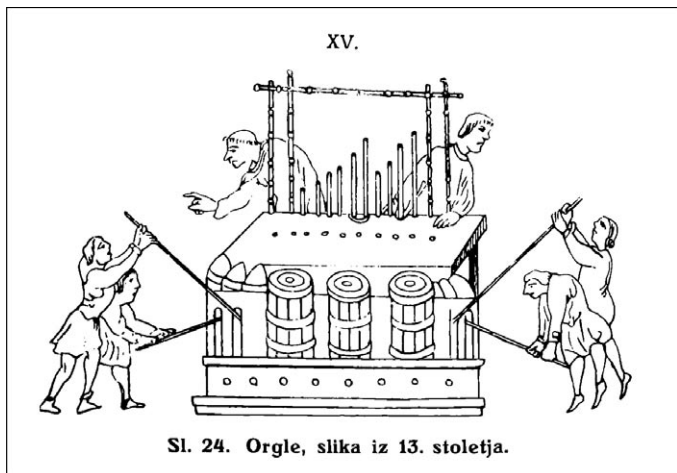
Če vzamemo osnovno podlago orgel, meh in piščalko, moramo priznati, da je ta podlaga jako stara; kajti piščalka je najstarejši in najprvotnejši glasbeni inštrument. Združili so skupaj po več neenako dolgih piščalk, da so imeli razne glasove, na enem koncu so jih zamašili in na odprtem pihali vanje.

Velik napredek v zgodovini orgel je bila iznajdba druge priprave, s katero so pihali v piščalke. Napihnili so namreč meh in z rokami so zrak iz meha iztiskali v piščalke. Ker bi pa na ta način vse piščalke piskale ob enem, so namesto po več piščalk vtaknili v meh le po eno; napravili so ji po več luknjic, ker so vedli, da piščalke razne dolgosti dajo različen glas, globokejši ali višji. Stiskali so meh, sapa je šla v piščali, s prstmi pa so zdaj te zdaj one luknjice zatiskali, da je piskala le po ena; tako je nastala duda (dudelsak). Ta instrument je bil pri raznih narodih zelo znan in je jako star (tibia utricularia). Nero sam se je hotel izkazovati s tem inštrumentom in če je resnično, kar pripoveduje Blanhinij (apud Causeum in mis. Rom. Tom. II. sect. IV.), so rabili take inštrumente tudi pri službi božji zlasti na sveti dan.

Ta naprava pa se je kmalu izboljšala. Namesto meha iz usnja so napravili leseno omaro, na vrhu katere so postavili po več neenako dolgih piščalk in napravili zaklopnice, da niso piskale vse ob enem; da ni bilo treba pihati v to omaro — ker za večje omare človeška pljuča niso zadostovale, — so napravili zraven še meh, ki ga je gonila voda. Imenovali so ta instrument "hidraulos", orgle na vodo. Rabili so ga v zasebnih bogatih hišah in pri velikih slovesnostih. Zgodovinska sporočila o teh orglah imamo še le iz 2. stoletja pr. Kr. Ne moremo pa reči, da so bile ta čas še le iznajdene, ampak so gotovo starejše. Te orgle pisatelji razno opisujejo.

Iznajdba orgel spada torej v starodavno dobo, posamezni deli celo v najstarejšo. Grki so bili kakor pri drugih vednostih tudi v godbi Rimljanom učitelji. Od Grkov so prejeli orgle Rimljani, kar naznanja tudi že samo ime. Ti pa so jih dobro izpopolnili, da so jih jako lahko rabili pri koncertih in v gledališčih. — Prvi kristjani niso igrali tega inštrumenta niti doma, kaj še le pri službi božji! Kajti zelo se jim je mrzela lascivna paganska godba.

Še v 4. stoletju pravi sv. Hieronim. "Krščanska devica naj še ne ve ne, kaj je lira, kaj je piščalka in čemu da je." Sicer so pri domačih zasebnih pobožnih družbah tudi kristjani rabili liro in citre, o orglah pa nimamo nikakeršnih zanesljivih poročil, da bi

Sl. 24. Orgle, slika iz 13. stoletja.

jih bili rabili pri očitni službi božji.

Dokler so bile orgle le za profano rabo, niso se mogle popolnoma razvijati. Za krščansko službo božjo pa so bile stare orgle nepripravne; morale so se torej skoraj čisto prinarediti. In to nalogo je rešilo krščanstvo. "Krščanstvo je iznašlo orgle," pravi Chateaubriand.

Kdaj so se jele orgle rabiti pri službi božji, ne vemo gotovo. Prvih sedem sto let jih cerkveni pisatelji ne omenjajo, akoravno bi bili to lahko storili pri raznih prilikah. Pred osmim stoletjem na severnem Nemškem niso bile znane in šele za Karla Velikega se je jela obračati na ta inštrument večja pozornost. Po zgledu grških orgel je dal Karl napraviti orgle za svojo dvorno kapelo in druge večje je dal postaviti v monastir v Ahnu. To so bile prve orgle na Nemškem, postavljene v cerkev. Po tem zgledu so postavljali kmalu tudi drugod orgle v cerkve in s tem se je pričelo izboljšanje inštrumenta, da je kmalu dospel do visoke stopinje popolnosti. Kakor so bile druge vede in umetnosti tisto dobo skoraj izključna last samostanov, so začeli tudi to novo umetnost z vso vnemo gojiti zlasti v samostanih. Kmalu so imeli orgle po vseh večjih škofijskih cerkvah, recimo v Kolinu, v Mainzu, v Solnogradu i. dr. Ker se je ta inštrument zelo priljubil zbranim vernikom, se ga je cerkev posluževala, da jih je tolikanj več privabila k službi božji. Kakor pripoveduje Muratorij (antiquit. ital. Mediiævi Tom. V.), se je pomnožilo izdatno obiskovanje cerkva, odkar so

po cerkvah postavljali orgle. Neverjetno je, pravi dalje, s kolikim začudenjem in veseljem so bile sprejete prve orgle. Ni se nam torej čuditi, da so jih vpeljavali od 10. stoletja sem ne samo v večjih, temveč tudi v manjših samostanskih cerkvah po vseh deželah vedno bolj in bolj.

Na Italijanskem so semtertja kmalu začeli postavljati orgle; toda kakor se kaže, so bili vplivni in visoki nasprotniki zoper to, da bi se rabile orgle pri službi božji, in še v 11. stoletju so se rabile le pri večjih slovesnostih (in suma festitate).

Na Francoskem so se vpeljale nekoliko pozneje kakor na Nemškem. Marténe celo dvomi, so bile-li pred 14. ali k večjem v 13. stoletju kje v kakem samostanu postavljene orgle. V veliki cerkvi v Lyonu jih še koncem 18. stoletja niso trpeli. V posameznih krajih so bile pa tudi na Francoskem orgle že v 10. in 11. stoletju.

Na Angleškem so začeli kmalu rabili orgle. Opat Adhelmus (690) pripoveduje, da so bile v samostanski cerkvi v Malmesbury na Angleškem orgle s 1000 piščalkami, močnimi mehovi in pozlačenimi sapniki.

Odkar se je pričelo večglasno petje, so spoznavali vrednost orgel bolj in bolj. Menihi so bili najspretnije izdelovavci orgel. Še celo papež Janez VIII. (872 do 882) je zahteval od škofa friženskega Arno, naj mu pošlje orglarja.

Čeravno so bile orgle v romanski in gotski dobi še zelo nepopolne, so se bližale vendar v notranji sestavi pa tudi po zunanjsčini bolj in bolj sedanjim, v 14. in 15. stoletju so pa dospele do velike popolnosti.

Tvarina iz katere so delali orgle in njih zunanja oblika je bila različna v raznih dobah. Že najstarejšo dobo so spoznali, da je glas kovinskih piščalk močnejši in stanovitnejši kakor lesenih. Nekateré orgle so imele bakrene ali bronaste, pa tudi srebrne ali celo zlate piščalke; druge so bile iz slonove kosti, iz dragega lesa, steklene, iz ila in iz papirja. Samostanska cerkev v Eskurialu pri Madridu je imela osem orgel, ene iz čistega srebra. Don Bedos pripoveduje, da je izdelal nek neapolitanski umetnik klaviaturo in piščalke iz alabastra, in da je daroval ta umotvor vojvodu Frideriku Mantuvanskemu. Zdaj se jemlje navadno cin ali les za piščalke.

Kraj za orgle. Ker je bil prvim orglam namen podpirati liturgično petje duhovnikov, so morale stati blizu kora ali v koru; ker so bile še majhne, dokler niso imele pedala, so zavzemale malo prostora. Postavljene so bile sredi prezbiterija pri pregraji, ali na odru, napravljenem na letnarju ali na galerijah okrog kora; ta prostor se je imenoval odeum ali doksal. Ko so pa

pozneje orgle postajale večje in niso imele več zadosti prostora na letnarji, so jih postavljali na poseben oder na zahodni strani, ki so ga jeli imenovati kor, to je kraj kjer imajo še dandanes orgle svoj prostor. V večjih cerkvah so pa imeli poleg večjih orgel na zahodni strani še druge manjše orgle v prezbiteriju, kakor se nahajajo še dandanes v večjih cerkvah, in sicer one v koru za liturgično, te pa za ljudsko petje.

Kar se tiče vnanjosti so bile prvo dobo piščalke redkokrat odkrite, ampak obdajali so jih z nekim obojem. Dajali so temu oboju okraske soglasno z drugo cerkveno olepšavo. Če smemo verjeti nekaterim popisom, so bile olepšave pretirane že v trinajstem stoletju, vse je bilo preobloženo, kakor pozneje v 17. in 18. stoletju. Do 12. stoletja so se strogo cerkveni možje ostro upirali tej navadi, celo to, da se je igralo pri službi božji na orgle, jim je bilo spotikljivo, preposvetno.

Srednjeveške orgle so bile jako težke; do šest palcev široke tipke so morali tolči s pestmi (od tod: "Orgel schlagen" ali pritiskati nanje s komolcem. Znana slika orgel iz psalterja Edvinovega iz 12. stoletja nam kaže, da sta morala takrat na orgljah z desetimi piščalkami igrati dva organista, in štirje možje so z vso močjo gonili mehove. — O drugih orglah, katere je dal škof Elfegg sredi 10. stoletja v Winchesteru postaviti, vemo (Catalani comment. in Caer. episc. I. c. 374), da so imele 400 piščalk, katere je gonilo 70 močnih mož: quos (folles) agitant validi septuaginta viri.

Vse poprave orgel do 15. stoletja so merile na to, da se je lažje igralo. Prevelike tipke so zmanjšavali, pretežke ventilne zaklopnice so izdelovali ličnejše. Med doslej navadne samo diatonične tipke so devali krajše gorenje, hromatične tipke, semitonije (cis, dis, fis, gis, b); orgle so pa ostale vedno le manualne. V 15. stoletju so iznašli pedal in s tem so se orgle izdatno povzdignile na višjo stopinjo popolnosti. Z igranjem na manualu in na pedalu obenem je bilo možno najpriprostejšo melodijo harmonično spremljati, povzdigniti in dopolniti z dotlej nepoznano krepostjo in popolnostjo. Pa tudi s tem popolnost še ni bila na višku. Na podlagi prejšnjih iznajdb se izboljšujejo in izpopolnjujejo orgle še zdaj.

Oziraje se na ljudsko petje so se orgle v 16. stoletju napravljale vedno večje; ko pa se je liturgično petje odrivalo bolj in bolj, in se je uvedla moderna godba z vsemi mogočimi inštrumenti, so postale velikanske. Uredne so sicer te orgle občudovanja zaradi zunanjega bleska in notranje dovršenosti, a pravi namen, katerega so imele pričetkom, namreč liturgično petje le spremljati, se je izgubljal polagoma.

Praktični nasveti

Ker so orgle za liturgično petje in torej za liturgijo velike važnosti, je dolžnost župnikova, tudi na orgle obračati svojo pozornost. Pri napravljanju novih orgel mora odločno zahtevati, da izkušen in zanesljiv mojster — če je tudi nekoliko dražji — izvrši solidno delo, da ni treba trošiti kmalu za popravljanje mnogo denarja nepotrebno. Dispozicija naj bo natanko primerna velikosti in akustiki cerkve; naredi ali vsaj temeljito presodi naj jo mož, ki ne pozna samo temeljito tehnike orgel, marveč, ki so mu znana tudi cerkvena določila o razmeri orgel do liturgičnega petja; kratka rečeno, mož, ki dobro pozna pravo cerkveno glasbo. Ker so orgle namenjene službi božji, blagoslovijo se po lepem obrazcu, ki se nahaja v dodatku rimskega rituala. — Iz raznih vzrokov imajo najmanjše orgle veliko prednosti pred dobrim harmonijem.

Pri napravljanju novih orgel je gledati na velikost in na zunanjo obliko. Pravi namen orgel je, da spremljajo petje, bodi si liturgično ali ljudsko, ga dopolnjujejo, delajo krepkejše in živahnejše. Glavno pri cerkveni glasbi je petje, orgle ga torej ne smejo nadvladati, ampak pevskim glasom le služiti, jih

*Stolnica v Ljubljani leta 1908. Omare z lepimi baročnimi okraski na balustradi in baročnim okrasjem so takrat še gostile Kunathove orgle.
(Iz Flisove knjige)*

Stolnica v Ljubljani leta 2008. Omare z lepimi baročnimi okraski na balustradi in baročnim okrasjem danes gostijo Milavčeve orgle. (jd)

delati lepše in prijetnejše. — Ne rečemo, pa, da bi morale biti orgle majhne, da služijo le za spremljevanje glasov. Sveta cerkev ima v svojem letu prekrasen venec veličastnih praznikov, ki nas spominjajo veselih, pa tudi tužnih dogodkov dela našega odrešenja; temu primerno naj tudi orgle vsasih pojo mogočneje in veselejše in izražajo notranja čutila v polnih akordih. Zarad akustike in ljudskega petja se postavljajo orgle na zahodno stran. Paziti je pri novih orglah, da se jim da lična zunanja oblika, a vendar ne prebogata, da bi se za orgle, katerim obračamo hrbet, potrošilo več, kakor za oltar; pa tudi preveč preproste ne smejo biti, zakaj, vsa cerkvena oprava naj bo lična in svetosti kraja primerna. — Kjer stoje orgle na zahodu, je paziti na to, da ne zakrivajo lepega srednjega okna na pročelju, da cerkev ne postane pretemna. Tedaj naj se dele orgle v dva dela, kar zna dandanes narediti vsak orglar; gledati je tudi na to, da ne kaze druge arhitekture.

Žal, da so se orgle, čim bolj so se dopolnjevale tem bolj osvobodovale od cerkvenega duha in od cerkvene liturgije. — Cerkev ni bila nikdar zoper orgle same na sebi, vedno je pa bila zoper napačno porabo; ni branila da so postavljali zlasti v 18. stoletju v cerkve ogromne orgle. Ene največjih in najbolj slovečih orgel v katoliških cerkvah so I. 1750 dodelane orgle v samostanski cerkvi v Weingartenu (Württemberg); 14 let so

jih delali; imajo štiri manuale, 76 registrov in 6666 piščalk v spomin, da je Zveličar pri bičanju prejel 6666 udarcev, kakor pripoveduje pobožna povest.

Kor in orgle delajo skoraj vsakemu župniku mnogo skrbi. Na koru se mnogokrat skriva mladina, šoli odrasla; ne imela bi rada, da bi jo kdo opazoval, a sama bi se rada razgledovala po cerkvi, zato sili na kor, kakor tudi kaki namišljeni izobraženci in odličnjaki. Da se zabrani ta zloraba kora, naj se ogradi kor z visokim in gostim omrežjem, da iz cerkve ne morejo zijali na kor; samo za organista naj ostane nek otvor, da more videti k oltarju. Na koru naj ne bo nobenih klopi, pevke ali dečki, katere ima organist za petje tu koru, ne potrebujejo klopi, ampak samo klečalnike. Če nepoklicanci vidijo, da na koru ne morejo pasli oči, niti sedeti prav složno, ne bodo silili na kor.

Na koru naj ima organist omaro s predali pod ključem, kjer hrani potrebne knjige. — Kor naj bo vedno zaprt, a organist naj ima en ključ, drugega pa cerkvenik, da more pometati kor.

Janez Flis je leta 1907 vodil popravilo ljubljanske stolnice in 1912 za pročelje ob glavnem vhodu priskrbel kipa sv. Bonaventure in sv. Tomaža Akvinskega, ki sta delo Ivana Pengova. (jd)

Petar Nakić /Pietro Nacchini

(1694-1769)

- seznam 170-ih tiskanih in spletnih virov /

- a list of 170 printed and on-line sources

Pripravil / prepared by Jurij Dobravec

- Anon., 1739. *Descrizione delle cose più notabili che sono nella chiesa di S. Giustina di Padova de monaci casinensi. Padova 1739.*
- Anon., 1795. *Trassunto dei titoli di benemerenza, e dei serviggi prestati in guerra ed in pace dalla famiglia Nachich. Venezia 1795.*
- Anon., 1917. *Graditelji orgulja Petar Nakić in Gaetano Callido d'Este. Sveta Cecilija, Godište 11, broj 5 (1917) Razne vijesti. 175.*
- Anon., 1922. *Il Duomo di San Giorgio a Pirano. ?1922.*
- Anon., 1933. *Note d'Archivio per la Storia Musicale. Sveta Cecilija, Godište 25, broj 4 (1931), Glasbena literatura. 148-149.*
- Anon., 1944. *Hrvatski župnici, graditelji orgulja. Sveta Cecilija, Godište 38, broj 1, 2 (1944), 7.*
- Anon., 1971. *Nacchini, organaro e sacerdote. Dove Sile e Cagnan s'accompagna 5/2/1971, 18.*
- Anon., 1974. *Concerto di inaugurazione dello storico organo restaurato R. D. Petrus Fachini Venetus F, anno Dni. 1757 ... della Basilica lateranense di Maria SS. della Misericordia, s.l. 1974.*
- Anon., 1979. *Chiesa Arcipretale di S. Marco. Concerti d'inaugurazione del restaurato organo Nacchini (1746). Caerano di San Marco 1979.*
- Anon., 2004. *San Marco. Ornamentum civitatis et Domus orationis. L'organo. Pordenone 2004.*
- Anon., 2015. *La lezione del professor d'organi Gaetano Callido. Suoni, studi e strumenti, Asolo, Comitato Regionale per le celebrazioni del II Centenario della morte di Gaetano Callido, 2015.*
- Anon., 2017. *Najstarije zadarske orgulje zasvirat će ove subote. Antena Zadar, 1.8.2017. (www.antenazadar.hr)*
- Anon., 2017. *Renato Lunelli pioniere dell'organaria italiana. Biografia e lettere scelte, Guastalla 2017.*
- Anon., 2017. *San Marcelo, Chiesa Santa Maria del Rosario, Pietro Nacchini, 1761. XIII Rassegna Organistica 2017, 20-21. Associazione Organistica Vallesina Staffolo, 2017.*
- Anon., 2018. *L'organo Nacchini-Dacci (1765-1768) di Perarolo di Cadore. CD. Associazione Organi Storici in Cadore, 2018.*
- Antinori Lorenzo, 2015. *Don Giuseppe Fini, Compositore e Organista Maestro di Cappella delle Cattedrali di Urbania e Urbino. Zecchini Editore, 2015.*

- Armano Emin, 1998. *Don Petar Nakić (Pietro Nocchini) utemeljitelj mletačko-dalmatinske graditeljske škole orgulja*. Bulić 1998.
- Armano Emin, 2006. *Orgulje hrvatskih graditelja – tragom Ladislava Šabana*. Zagreb, Jakša Zlatar, 2006.
- Babarović Ivo, 1943. *Orgulje u Nerežišću*. *Sv. Cecilija, Zagreb 1943 (XXXVIII)*, 98-99, 146-147.
- Barbieri Patrizio, 1987. *Acustica, accordatura e temperamento nell'Illuminismo veneto, Roma 1987*.
- Belloti Edoardo, 2001. *250° Anniversario dell'Organo Nacchini-Dacci. Madrisio (Fagagna), 4 Ottobre 2001*. www.natisone.it.
- Bianchi Ivan, 2016. *Il Nacchini di Fogliano*. <https://associazioneorganisticadellitorale.wordpress.com/>. 2016.
- Bisson Massimo, 2012. *Meravigliose macchine di giubilo. L'architettura e l'arte degli organi a Venezia nel Rinascimento, Verona 2012*.

Sl. 1. Nakićeve orgle v cerkvi sv. Jurija v Piranu.
(iz knjige *Orgle Slovenije*, jd)

- Bizjak Milko, 1996. *Orgle iz cerkve sv. Marije Alietske v Izoli*. Baroque Organs Slovenia / Germany. CD. Edition Bizjak, 1996.
- Bizjak Milko, Škulj Edo, 1985. *Orgle na Slovenskem / Pipe Organ in Slovenia / Orgeln in Slowenien*. DZS Ljubljana, 1985/1987.
- Blažeković Zdravko, 2006. *Croatia. The Organ: An Encyclopedia*. New York: Routledge, 2006.
- Bortolato Q., 2014. *Dalmati illustri, in Il Veneto nella Dalmazia montenegrina. Le Tre Venezie 20 (2014)*.
- Bulić Frane, 1918-1919. *Orgulje glasovitih umjetnika po crkvama u Dalmaciji, Sveta Cecilija*, XII/5, 129-133 in XII/6, 161- 164; isto: *Bullettino di archeologia e storia dalmata*, XXXV111/1-12 (1915), Spalato 1919, dod. III, 1-8.
- Caruana Iris, 1973, *L'arte degli organi nel Friuli-Venezia Giulia. L'arcidiocesi di Gorizia, Udine 1973*.
- Celeghin Luigi, 1977. *Valori tecnico-estetici dell'organo Bonatti*. Il "Bonatti" di Civezzano (1708). Trento (Tip. Argentarium) 1977, 17-22.
- Celeghin Luigi, 1984. *L'organo Nacchini ai raggi "X" [Treviso, S. Maria dei Battuti]*. *Il Mondo della Musica* 22/11/1984 P. 15-17.
- Chiarini Angelo - Pedrini Giuliano, 1988. *L'organo della parrocchiale di S. ta Maria Assunta in Montichiari. Montichiari 1988*.
- Coretti Paolo, 2004. *Villa Nachini Cabassi. I lavori di riforma e altri pensieri. Pasian di Prato 2014*.
- Dalla Libera Sandro - Radole Giuseppe, 1977. *Regesto di otizie organarie e organistiche pubblicate nella Gazzetta di Venezia. "L'Organo", XII, 1974, 65-110; XIII, 1975, 95-130; XIV, 1976, 133-154; XV, 1977, 97-125. Bologna 1977*.
- Dalla Libera Sandro, 1961. *Saggio di un regesto degli Organi della città di Venezia. L'Organo n. 1, Anno II, 1961, 25-41*.
- Dalla Libera Sandro, 1962. *L'arte degli organi a Venezia. Venezia-Roma 1962*.
- Dalla Libera Sandro, 1973. *Organs in Venice. The Organ Yearbook 4, 1973, 18-30*.
- Della Puppa G., 1975. *L'organo doppio della Parrocchiale Chiesa di S. Martino di Venezia rifatto dal celebre Sig. Gaetano Callido, allievo dell'impareggiabile suo Primo Costruttore D. Pietro Nacchini. Venezia 1975*.
- Della Puppa Giuseppe (ed.), 1957. *Premessa ad un possibile restauro de l'organo doppio della parrocchiale Chiesa di S. Martino di Venezia rij'atto dal celebre sig. Gaetano Calido, allievo dell'impareggiabile suo primo costruttore D. Pietro Nachich, s.l. 1975*.
- Delle Vedove Roberta (ed.), 2018. *Gli Zanin. Una dinastia di organari friulani*. Guastalla 2018.
- Dobravec Jurij, 2017. *Usoda slovenskih orgel v prvi svetovni vojni. Arhivi, Letnik 40 (2017), št. 2. 415-435*.
- Dobravec Jurij, 2018. *Slovenian Organbuilding History. Part II - From Baroque to Present. / Die Geschichte des slowenischen Orgelbaus. Teil II - Vom Barock bis zur Gegenwart. ISO Journal, N° 59, 2018, 27-48*.

Sl. 2. Nakičeve orgle v konkatedrali sv. Marka v Pordenone. (jd)

- Fabianici Donato, 1864. *Storia dei frati minori dai primordi della loro istituzione in Dalmazia e Bossina fino ai giorni nostri, parte seconda*, Zara 1864.
- Faulend-Heferer Ivan, 1973. Nakičeve orgulje iz 1762. u samostanskoj crkvi Sv. Frane u Šibeniku. Tehničko-akustička analiza. Restauracija. *Arti Musices*, 4 (1973), 47-99.
- Ferrante Mauro, 1994. Organari veneti nelle Marche dal XV al XIX secolo. *Quaderni musicali marchigiani*, 1 (1994), 173-201.
- Ferrante Mauro, 1998. L'organo del convento del Beato Sante a Mombaroccio e l'attività di Pietro Nocchini nelle Marche. *Il Santuario del B. Sante di Mombaroccio (PS). Ciclo di Conferenze sul territorio per il 6. Centenario della Morte del Beato Sante 1394-1994*, Pesaro 1998, 345-355.
- Ferrante Mauro, 2014. Il più antico organo superstite di Gaetano Callido e la sua produzione tra Marche e Romagna. *Le lezioni del professor d'organi Gaetano Callido. Associazione Italiana Organari*. Veneto, 2014.
- Ferrante Mauro, 2015. *Il patrimonio organario della diocesi di Rimini. Arte organarla italiana*, VII (2015), 75-120.
- Fisković Cvito, 1974. Iz glazbene prošlosti Dalmacije. *Mogućnosti*, 6-7 (1974), 711-764.
- Formentini Valerio - Stella Loris, 1978. Tradizioni organarle nel duomo di Latisana. *Tisana*, Udine 1978, 400-417.

- Frontalini Fabiola, 2018. *Cingoli, città dell'organo e dell'arte organaria. Nel nome dei Callido e dei Cioccolani. Gaetano Callido da Venezia alle Marche. Comune di Cingola, 2018.*
- Furlanis Ivan, 2019. *Organi padovani.* [https://sites.google.com/site/ivanfurlanis/home/organi-padovani.](https://sites.google.com/site/ivanfurlanis/home/organi-padovani)
- Galassi Achille (ed.), 2016. *L'organo Nachini-Dacci: 250 anni nella Chiesa del Suffragio di Savignano sul Rubicone. Pazzini, 2016.*
- Galassi Achille (ed.), 2016. *Organo Nachini-Dacci. 250 anni nella Chiesa del Suffragio di Savignano sul Rubicone (1766-2016).* Villa Verucchio 2016.
- Garbelotto Antonio, 1993. Pietro Nachini organaro veneto. *Antiquae Musicae Italicae Studia* 9, Verona 1993.
- Gaspar Giorgio, 2008. Pietro Nachich autore di 500 organi. *La Rivista dalmatica*, XCIII (2008), 31-33.
- Giacobbi Vanni - Mischiati Oscar, 1962. Gli antichi Organi del Cadore. *L'Organo* 3, 1962, 3-57
- Gliubich Simeone (=Ljubić Šime), 1856. *Dizionario biografico degli uomini illustri della Dalmazia, Vienna-Zadar 1856.*
- Grga Božidar, 2000. Osnovne karakteristike sačuvanih povijesnih orgulja na tlu Hrvatske / Besondere Merkmale der erhaltenen Denkmalorgeln in Kroatien. *Die orgel als europäische Kulturgut. Kongressbericht – Zbornik Kongresa, Varaždin, 2000.* Str. 70-73 (deu.); 164-166 (hrv.)
- Grga Božidar, 2004. *Povijesne orgulje u samostanskoj crkvi sv. Klare u Splitu. Elaborat, tipkopolis.*

Sl. 3. Domnevno Nakićeve orgle v samostanski cerkvi v Mužacu / Moggio. (jd)

- Grga Božidar, 2006. Ima li Split Nakićeve orgulje? *Arti Musices*, 37/2 (2006), 223–272.
- Grga Božidar, 2009. *Obrada orgulja – teren jug. Interno gradivo B. Grga.*
- Grga Božidar, 2012. *Orguljari u Hrvatskoj u prošlosti.* www.organum.hr, 2012.
- Grga Božidar, 2012. *Petar Nakić (Pietro Nacchini da Sebenico).* www.organum.hr, 2012.
- Grgić Miljenko, 2002. *Novi podaci o orguljama i orguljarima u splitskoj katedrali u XIX. stoljeću. Glazba i baština. Zbornik u čast Lovri Županoviću, Gradska knjižnica Juraj Šižgorić, Šibenik 2002, 137–176.*
- Iancis Paolo, 2011. *Letà moderna [in Storia di Lucinico]. Storia di Lucinico. Cassa Rurale ed Artigiana di Lucinico.* Farra e Capriva, 2011.
- Jankov Mirko, 2011. *Don Petar Nakić – hrvatski majstor gradnje orgulja. Sveta Cecilija, Vol. 81 No. 1/2, 2011, 11–22.*
- Kalogjera Niko, 1924. *Povijestne crtice o glazbenim prilikama splitske stolne crkve. Sveta Cecilija, Godište 18, broj 3, 1. svibnja 1924, 89–90.*
- Kolendić Petar, 1921. *Mesto i godina rođenja don Petra Nakića. Prilozi za književnost, jesik, istoriju i folklor, I (1921), 34–35.*

Sl. 4. Nakićeve orgle pri frančiskanah v Šibeniku. (jd)

- Kuščer Zdenko, 2000. Johann August Carl Hesse. *Die Orgel als europäische Kulturgut. Kongressbericht – Zbornik Kongresa*, Varaždin, 2000, 79–86 (deu.); 171–178 (hrv.)
- Kuščer Zdenko, 2005. *Orgelstiftung “Don Pietro Nacchini”*. *Ars Organi* 53/2/2005 P. 118.
- Loris Stella, 1995. *L'organo di Pietro Nocchini della Pieve di San Giorgio al Tagliamento, San Giorgio al Tagliamento 1995*.
- Lunardon Silvia, 1983. *L'organo Nocchini all'Ospedaletto*. Venezia 1983.
- Lunelli Renato, 1936. *Der Orgelbau in Italien*. Mainz, Rheingold, 1936.
- Lunelli Renato, 1937. Organari stranieri in Italia. *“Archivio per l'Alto Adige”*. A. 32 (1937), p. 139-186.
- Lunelli Renato, 1942. Contributi dalmatini e sloveni alla rinascita e alla diffusione dell'arte organarla veneziana settecentesca. *Archivio Veneto, LXXII, s. VI, XXX (1942)*, 194-213.
- Lunelli Renato, 1973. *Studi e documenti di storia organaria veneta*. Firenze 1973.
- Maierotti M. *Gli organi (C. Grifo, 1667 – F. Dacci, 1768) della Pieve di San Martino a Valle di Cadore. Quaderni di Storia Organaria No. 1. Associazione Organi Storici in Cadore*.
- Martelli M. - Peretti P., 2001. *Regesto degli antichi organi delle Diocesi di Ancona-Osimo e Jesi. Studia Picena 66 (2001)*, 234-286.
- Marzona Lorenzo, 2014. L'organaria neoclassica veneta alla luce degli atti giuridici dell'epoca: una nuova chiave di lettura. *Le lezioni del professor d'organi Gaetano Callido. Associazione Italiana Organari*. Veneto, 2014.
- Meder, Jagoda, 1992. *Orgulje u Hrvatskoj*. Zagreb, Globus Nakl. Zavod, 1992.
- Metz Fabio - Nassimbeni Lorenzo, 1998. La musica a Tolmezzo. L'organo di S. Martino. *Tumieg*, Udine 1998, 681-704.
- Metz Fabio - Nassimbeni Lorenzo, 2000. Documenti musicali della terra patriarcale di San Daniele del Friuli. *Aquileia e il suo Patriarcato*. Udine 2000, 513-553.
- Metz Fabio - Russolo Giuseppe - Goi Paolo, 1982. *La musica a Pordenone. I. L'organo di San Marco. Storia, arte, vita musicale*. Pordenone (Edizioni Cooperativa Culturale “G. Lozer”) 1982, 167 S.
- Metz Fabio, 1980. Notizie storiche sugli organi, gli organisti e i maestri di cappella della terra di S. Vito al Tagliamento, *Antichità Altoadriatiche, XVI (1980)*, 105-134.
- Metz Fabio, 1993. Cantar et sonar musicalmente. Per una storia delle tradizioni musicali di S. Marco. *S. Marco di Pordenone, I*, Pordenone 1993, 461-537.
- Miklaušić-Ćeran Snježana, 2015. *Dvadeset godina Orguljaške ljetne škole u Šibeniku (1994.–2013.)*. *Organum, Šibenik, 2015*.
- Mischiati Oscar, 1968. *L'organo della chiesa del Carmine di Lugo di Romagna*. Bologna 1968.

Mischiati Oscar, 1981. *L'organo della cattedrale di Feltre*. Bologna 1981.

Mischiati Oscar, 1987. *Il Nacchini e i suoi allievi a Savignano sul Rubicone [Suffragio]. Chiesa del Suffragio - Savignano sul Rubicone (Forlì). Concerti inaugurali per il restauro dell'organo Nacchini/Dacci 1766; Maggioli, Cesena 1987 P. 3-4.*

Mischiati Oscar, 1999. Notizie di storia organaria e cembalaria nelle carte di padre Giambattista. *Martini, L'Organo, XXXII (1998-1999), 89-222.*

Sl. 5. Nakičeve orgle v cerkvi sv. Marije Alietske v Izoli.
(iz knjige *Orgle Slovenije*, jd)

- Moreno Mariella, 1996. *Codroipo: inventario dei beni culturali del Comune (Quaderni del Centro di Catalogazione e Restauro dei beni culturali. 26)*. Codroipo. 1996.
- Moretti Corado, 1963. *L'Organo Italiano*. Case Musicale Eco – Milano, 1963
- Nassimbeni Lorenzo – Stella Loris, 2004. *Organi e tradizioni organarie nel Friuli Venezia Giulia. L'Arcidiocesi di Gorizia*, Udine 2004.
- Nassimbeni Lorenzo – Stella Loris, 2012. *Organi e tradizioni organarie nel Friuli Venezia Giulia. L'Arcidiocesi di Udine. 2012*.
- Nassimbeni Lorenzo, 1995. Nuovi documenti sulla presenza dell'organaro don Pietro Nachini in Friuli. *Metodi et Ricerche, XIV/2 (1995)*, 71-85.
- Nassimbeni Lorenzo, 1997. Gli ultimi anni di vita dell'organaro Pietro Nachini e il suo testamento. *L'Organo, XXXI (1997)*, 149-179.
- Nassimbeni Lorenzo, 2007. L'organaro don Pietro Nachini e la villa Cabassi: una presenza musicale. *Corno di Rosazzo la sua storia, la sua gente, Cividale del Friuli 2007*, 578-595.
- Nassimbeni Lorenzo, 2007. Organi e organisti nel territorio di Fagagna. *Feagne*, Udine 2007, 361-383.
- Nassimbeni Lorenzo, 2009. Nachini Pietro (Nakić Petar). *Dizionario biografico dei friulani. 2. L'età veneta, Udine 2009, 1795-1800*.
- Nassimbeni Lorenzo, 2019. *Don Pietro Nachini, artefice d'organi – I documenti conservati all' Archivio di Stato di Udine. 2019*.
- Nicolausig Andrea, 2019. *Musica sacra a Gradisca, Gorizia 2019*.
- Niero Antonio, 2012 (?). *La chiesa di Santa Maria della Pietà – profilo storico. PietàVenezia.org*.
- Oldham Guy, 1980. Nacchini, Pietro. *The New Grove. Dictionary of Music and Musicians 13/1980*, 10-11.
- Oldham Guy, 1984. Nacchini [Nachini, Nanchini], Pietro [Nakić, Petar]. *The New Grove Dictionary of Musical Instruments Vol. 2; Macmillan*. London 1984, 736.
- Owen Barbara, 1997. *The Registration of Baroque Organ Music*. Indiana University Press, 1997.
- Paroni Igino – Barbina Onorio, 1973. *Arte organaria in Friuli. Catalogo dei 252 organi della diocesi di Udine con saggi di documentazione*. Udine 1973.
- Peretti Paolo, 2018. *Storia di un mito: Callido nelle Marche (e un ricordo di Fabio Quarchioni)*. Gaetano Callido da Venezia alle Marche. Comune di Cingola, 2018.
- Peretti Paolo, 1992. *Gli organi antichi di Sant'Elpidio a Mare*. Fermo 1992.
- Peretti Paolo, 2015. Breve panoramica sull'arte organaria nelle Marche dell'Ottocento. *La famiglia Cioccolani di Cingoli e l'arte organaria marchigiana dell'Ottocento*. Ass. Culturale G. Serassi, 2015.
- Prilisauer Richard A., 1980. Petar Nakić – ein vergessener Orgelbauer aus Kroatien. *Singende Kirche 27, 1979/80*, 78.

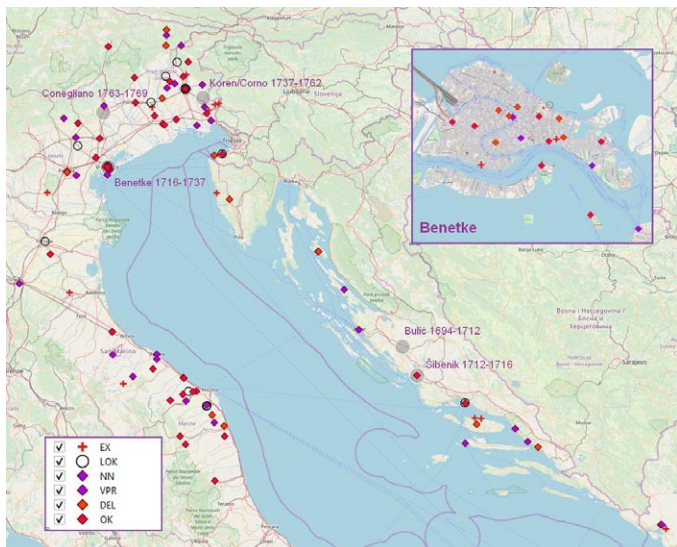
- Radole Giuseppe, 1984. *Notizie biografiche su Pietro Nacchini. Concerto d'inaugurazione dello storico organo restaurato "R. D. Petrus Nachini venetus F. anno D.ni MDCCLVII Mense N.ber" della Basilica lateranense di Maria SS. della Misericordia; La Rapida*. Fermo 1974, 14-15.
- Radole Giuseppe, 1987. *Organari in area veneta dal Seicento ai primi del Settecento*. Convegno di studi "Organaria veneta: patrimonio e salvaguardia", Vicenza 11 ottobre 1986. Vicenza 1987, 28-41.
- Radole Giuseppe, 2001. *Le registrazioni organistiche nelle culture europee: dal 1500 al 2000*. Pizzicato, 2001.
- Radole Giuseppe, 1969. *L'arte organarla a Trieste*. Patron. Bologna 1975.
- Radole Giuseppe, 1969. *L'arte organarla in Istria*. Patron. Bologna 1969.
- Radole Giuseppe, 1969. *Organi e tradizioni organarie nel Friuli Venezia Giulia. La Diocesi di Trieste*, Pizzicato Udine 2002.
- Romanzin Claudio, 2013. *Chiesa di Santa Giustina a Pozzo e la tradizione organaria*. Sheda No. 2.2.2. PICMedioFriuli.it.
- Sabatini Alberto, 2000. *L'arte degli organi a Padova*. Padova 2000.
- Sabatini Alberto, 2001. *L'arte degli organi nel Veneto: i Colli Euganei. Studi e documentazioni*. Padova 2001.
- Sabatini Alberto, 2015. *Gli organi della diocesi di Padova e un inedito contratto Nacchini-Dacci del 1758. Arte Organaria Italiana* 7, 2015, 121-228.
- Sabatini Alberto, 2015. *Gli organi della pontificia basilica del Santo a Padova. Ottocento anni di storia ed arte organaria nell'insigne santuario antoniano*. Padova 2015.
- Sabatini Alberto, 2016. *Organi e organari nel Veneto tra XVIII e XXI secolo. La grande diocesi di Padova, Rubano* 2016.
- Sabatini Alberto, 2017. *Gli Organi musicali nell'antica chiesa di San Francesco dell'Osservanza a Padova. La storia, le vicissitudini, il restauro*. Rubano 2017.
- Sagrillo Tancredi, 1980. *Gli organi delle chiese feltrine*. Belluno, 1980.
- Sartori Antonio, 1977. *Documenti per la storia della musica al Santo e nel Veneto*. Vicenza 1977.
- Schnoebelen Anne, 1979. *Padre Martini's Collection of Letters in thè Civico Museo Bibliografico Musicale in Bologna*. New York 1979.
- Serassi Giuseppe, 1816. *Sugli organi Lettere*. Bergamo, Stamperia Natali, 1816.
- Shewring Walter, 1957. *Organs in Italy: Venice, Treviso, Trent. The Organ* 36, 1956/57, 18-27.
- Someda de Marco Pietro, 1970. *Il duomo di Udine*, Udine 1970.
- Spaziani Gianluigi, 2001. *L'organo ad Ascoli Piceno dal XV al XIX secolo: capitoli di storia organaria ascolana restituita attraverso i documenti d'archivio e gli strumenti superstiti*. Grottammare 2001.
- Stella Loris, 1985. *L'organo di Pietro Nacchini della pieve di San Giorgio al Tagliamento [S. Michele]. San Michele al Tagliamento* 1995.
- Stella Loris, 1991. *Chiesa Parrocchiale di Lusevera. Inaugurazione del restauro dello storico organo di Pietro Nacchini (1743)*. Lusevera 1991.

- Stembridge, Christopher, 2019. Organs in Friuli / Orgeln des Friaul. *ISO Journal*, N° 58, 2018, 26-41. Prevod: Orgle v Furlaniji. *Ecce organum!* št. 15, 2019.
- Šaban Ladislav, 1967. Graditelj orgulja Petar Nakić i Šibenik, *Radovi instituta Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti u Zadru*, XIII-XIV (1967), 401-432; isto, *Kulturna baština samostana svetog Frane u Šibeniku*, 1968, 131-162.
- Šaban Ladislav, 1973. Umjetnost i djela graditelja orgulja Petra Nakića u Dalmaciji i Istri. *Arti Musices*, 4 (1973), 5-45.
- Šaban Ladislav, 1979. Contributo alla biografia di don Pietro Nakić. *L'Organo*, IX/2 (1971), 257-265.
- Šaban Ladislav, 1980. *Povijesne orgulje kao kulturna baština Dalmacije, Fiskovićevo zbornik 1, Prilozi povijesti umjetnosti u Dalmaciji*, 21. Split, 1980.
- Šaban Ladislav, 1994. *Umjetnost i djela graditelja orgulja Petra Nakića u Dalmaciji i Istri. Arti Musices 25/1-2/1994 P. 105-147*
- Škulj Edo - Dobravec Jurij, 2018. *Orgle Slovenije / Pipe organs of Slovenia, Ars organi Sloveniae*. Bohinj-Radovljica, 2018.
- Škulj Edo, 1987. Quando morì Pietro Nachini? *Bollettino ceciliano*, LXXXII (1987), 141-143.
- Škulj Edo, 1997. Beneške orgle na Slovenskem. *Glasbeni barok na Slovenskem in evropska glasba: zbornik referatov z mednarodnega simpozija 13. in 14. oktobra 1994*. Založba ZRC. 1997, str. 203-223.
- Škulj Edo, 2013. *Beneške orglarske delavnice. Škocjan pri Turjaku 2013*.
- Škulj Edo, 2015. Tri sinteze Križmanovih orgel ob 220-letnici smrti (Three Synthesis of Križman's Pipe Organ – At 220th anniversary of the death. *Muzikološki zbornik Vol LI/1*, Ljubljana 2015.
- Tagliavini Luigi Ferdinando, 1970. Recensioni, *L'Organo*, VIII/2 (1970), 239-241.
- Tagliavini Luigi Ferdinando, 2014. Il neoclassicismo della scuola eneziana. *Le lezioni del professor d'organi Gaetano Callido*. Associazione Italiana Organari. Veneto, 2014.
- Tarrini Maurizio, 2012. Nacchini, Pietro, in *Dizionario Biografico degli Italiani*, 77 (2012).
- Tranquilli Gloria, 2000. *Restauro a Venezia: 1987-1998*. Electa, 2000.
- Trevissoi A., 1884. G. Callido e l'arte degli organi a Venezia. *Strenna di primavera compilata da una società di giovani veneziani*. Venezia 1884.
- Vale Giuseppe, 1927. Contributo alla storia dell'organo in Friuli. Note d'Archivio per la Storia Musicale, IV/1-4 (1927), 1-99.
- Vallotto Giorgio, *Chiesa di Santa Maria Assunta di Malamocco: una perla nello scrigno della Serenissima*. Sant'Ignazio di Loyola, Lido. www.santignazio2.wixsite.com.
- Več avtorjev, 1978. *Muzzana del Turgnano (Udine). Chiesa parrocchiale di S. Vitale martire. Concerti d'inaugurazione organo "Nacchini" restaurato*. Muzzana del Turgnano 1978.

- Več avtorjev, 1982. L'organo della Chiesa parrocchiale: da don Pietro Nocchini ai Bazzoni. *I quaderni della Parrocchia di S. Maria del Rosario, vulgo Gesuati*. Venezia, 1982.
- Več avtorjev, 1985. *Tastiere, 1-30 settembre 1985. Le mostre (Piazza San Marco) ...*, Venezia 1985.
- Več avtorjev, 1987. *Chiesa del Suffragio - Savignano sul Rubicone (Forlì). Concerti inaugurali per il restauro dell'organo Nacchini/Dacci 1766*. Maggioli, Cesena 1987.
- Več avtorjev, 1987. *Convegno di studi Organarla veneta: patrimonio e salvaguardia*. Vicenza 1987.
- Več avtorjev, 1994. *Organi restaurati del Friuli-Venezia Giulia. Interventi di restauro della Regione Friuli-Venezia Giulia dal 1976 al 1993, Quaderni del Centro regionale di catalogazione dei beni culturali, 23*, Villa Manin di Passariano-Udine 1994.
- Več avtorjev, 1994. *Una sera di settembre a S. Leonardo. Per riascoltare la voce dell'organo di Pietro Nacchini e aprire a nuova vita la chiesa di S. Maria dei Battuti. 13-9-1994*. Treviso 1994.
- Več avtorjev, 2018. *25. festival orgulje* Heferer. Zagreb, 2018.

Sl. 6. Nakičeve orgle v cerkvi sv. Marka v Caerano. (jd)

Sl. 7. Geografski pregled (EX - odstranjene, LOK - nekdanje mesto, NN - neznano, VPR - vprašljivo, DEL - delno, OK - ohranjene. Sivi krogi predstavljajo postaje njegovega bivanja. (jd)

Vio Gastone - Stella Loris, 2003. Documenti di storia organaria veneziana V. *L'Organo*, XXXVI (2003), 227-284.

Vio Gastone - Stella Loris, 2009. Documenti di storia organaria veneziana - VIII. *L'Organo*, XLI (2009), 1-196.

Vio Gastone, 1976. Documenti di storia organaria veneziana. *L'Organo*, XIV (1976), 33- 131.

Vio Gastone, 1979. Documenti di storia organaria veneziana. *L'Organo*, XVII (1979), 181-207.

Vio Gastone, 1982. L'organo della chiesa parrocchiale. Da don Pietro Nacchini ai Bazzani. *Parrocchia del Rosario a Venezia* 1/1982, 12.

Vio Gastone, 1988. Documenti di storia organaria veneziana. *L'Organo*, XVI (1978), 169-200.

Williams Peter, 1966. *The European Organ 1450 - 1850*. London, Batsford, 1966. (Italy 220-223)

Wurzbach Constant von, 1869. Nachich, Peter. *Biographisches Lexikon des Kaiserthums Österreich*, Bd. 20, Wien 1869, 5.

Zammattio Davide, 2019. Magister et discipulus: Nocchini, Callido e l'ars organaria veneta settecentesca. *Gaetano Callido da Venezia alle Marche*. Ancona 2019, 21-72.

Zanatta Giovanni, 1976. *Gli organi della città e diocesi di Treviso*. Treviso 1976.

Zanin Francesco, 2014. L'organaria di Gaetano Callido. *Le lezioni del professor d'organi Gaetano Callido. Associazione Italiana Organari*. Veneto, 2014.

orgle.si

ORGLE SLOVENIJE

PIPE ORGANS OF SLOVENIA

dr. Edo Škulj

organs

images

stop lists

years

pages

1094

1094

1000

500

700

Jurij Dobravec

orgel

fotografij

dispozicij

let

strani

VSE ORGLE V SLOVENIJI

zgodovina | dediščina | statistika | zemljevidi

history | heritage | statistics | maps

spletne povezave z naprednimi dodatki | links to advanced web solutions

www.orgle.si

